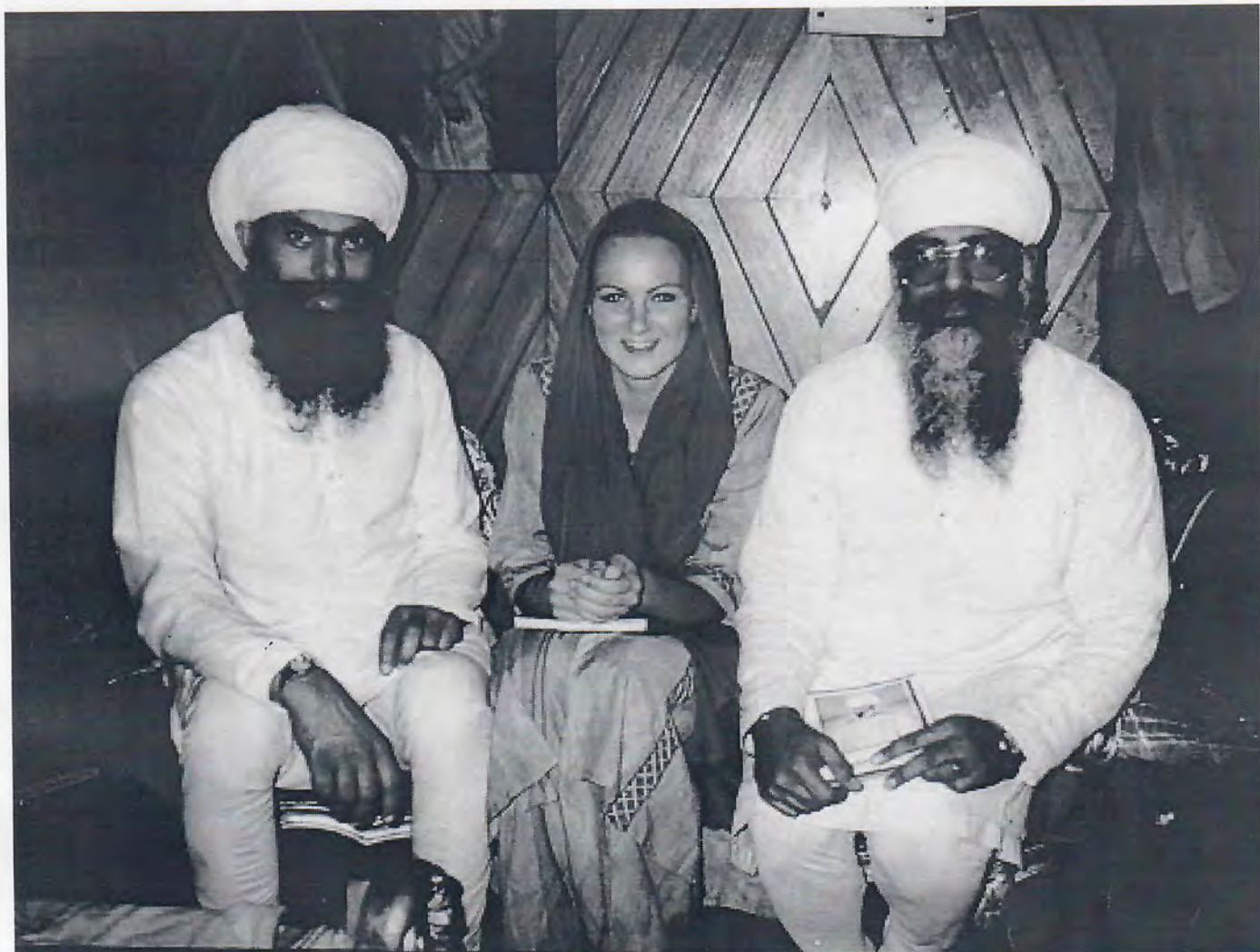

2000/
Monsuk 1

Kristina Myrvold

Möte med Namdhari-sikhernas andliga överhuvud SatGuru Jagjit Singh Ji

Assistenterna Harpal Singh och Rashnal Singh omger mig vid mitt möte med SatGuru Jagjit Singh Ji i Varanasi

De flesta människor har bara hört talas dem - Indiens gurus, de spirituella vägledarna som enbart med sin karisma och närvaro kan påverka andra människors liv. Folk vallfärdar till dem för att höra deras enkla sanningar, mottaga deras välsignelser eller blott få en skymt av deras gestalt.

Det var en varm morgon i Varanasi jag skulle få träffa en levande guru. På en bakgata i stadens centrala delar har Namdhari-sekten sin mötesplats och det var deras 89-årige guru **SatGuru Jagjit Singh Ji** som skulle ha några timmars mottagning för sina anhängare.

Namdhari betyder i fri översättning "den som har Guds namn i sitt hjärta". Precis som majoriteten av alla sikher följer namdhari-sekten den lära som traderades av tio mänskliga gurus, där **Guru Nanak** i slutet av 1400-talet var den första. Men medan sikhismens tradition säger att den tionde gurun innan sin död 1708 bestämde att den religiösa ledningen skulle överföras till sikhernas heliga skrift och den sikhiska gemenskapen, så säger Namdhari-traditionen någonting helt annat.

Man hävdar att den sista mänskliga gurun inte alls dog det året, utan att han under pseudonym levde ytterligare 104 år i Punjab och att successionen av mänskliga gurus fördes vidare. Hans efterträdare var **Baba Balak Singh** och han betraktas som sektens grundare. Under 1800-talet blev Namdhari-sikherna

berömd genom sin enkla och fromma livsstil, samt deras motstånd mot brittiska koloniserare. Deras dåvarande överhuvud, Guru Ram Singh är mytomspunnen och traditionen berättar om såväl hjältedåd som martyrskap bland hans anhängare.

Förutom att totalt bojkotta brittiska varor och institutioner bidrog Namdhari-sikherna till att stärka självkänslan inom den sikhiska gemenskapen, vilket kom att få sitt tydliga uttryck i det sena 1800-talets reformrörelser. Sektens medlemmar kännetecknas av att alltid gå klädda i vita kläder som bekräftelse på deras fromhet. Deras huvudcentra i Bhaini, Punjab, är en enkelhetens borg. Man fjärrar sig från ritualism och har bland annat infört bruk av massbröllop för att motverka hemgift och kastskillnader. Den nuvarande Gurun Jagjit Singh, betraktas som den 15:e inkarnationen av Guru Nanak och har innehaft sin position sedan 1959.

Två av guruns livvakter, var och en med gevär vilande på axeln, möter mig vid entrén. Som överhuvud för en av de många sekter som skiljt sig från sikhismens huvudfåra behöver numera livvakter. Det finns nämligen många fraktioner inom sikhismen som betraktar Namdhari-sekten med olust. 1980-talets oroligheter i Punjab - som förhoppningsvis inte återkommer - är ett välkänt faktum. En länk i den politiska konflikt vilken så småningom utvecklades till rent terrorvälde var mordet på Nirankari-sektens guru 1979.

Orsaken till ogillandet är framför allt sekternas tro på levande gurus än i dag, men också att dess ledare haft en frimodig förmåga att dissekera sikhismens heliga skrift. SatGuru Jagjit Singh är dock en strateg och understryker sin egen underkastelse inför skriften, som han anser är Namdhari-sikhers enda sanna guru. Sektens tidigaste pionjärer har även vunnit en specifik erkänsla i sikhismens historiska tradition genom sin radikala och heroiska kamp mot briter. I Varanasi uppfattas inte heller sektens medlemmar som något hot. De betraktas istället som en egen kastgrupp, och har etablerat sig väl i organisationen av stadens sikhtempel och dess aktiviteter.

- SatGurun har vilat och har lite bråttom eftersom han ska hinna med ett flyg vid tolvtiden till Delhi, poängterar en av guruns assistenter, som visar mig in till mottagningsrummet och serverar te.

Trots sin ålder håller sig SatGuru Jagjit Singh i god form. Förutom att vara en mycket god simmare är han en skicklig badmintonspelare. En gurus rutiner kräver också vila med jämna mellanrum. Varje dag går han upp 1.30 i den tidiga morgontimmen för att meditera ensam i två timmar. Därefter samlar han sina lärjungar för ytterligare två timmars meditation och meditatív sång. Samma procedur utspelar sig på kvällen.

I mottagningsrummets mitt har ett vitt tygstycke lagts ut vilket endast får beröras av SatGurun. Hans anhängare sitter i en dödlig tystnad runt tygstycket och inväntar deras andliga mästare. Det är en med åldern tagen man som träder in i rummet med ett leende över läpparna, radband i handen och en blick som skimrar trots uppenbar grönstarr.

Det har alltid funnits en nyfikenhet inför vad som gör andliga mästare lyckliga i det världsliga livet och efter att SatGurun kortfattat berättat om sektens läror ges det lysande tillfället.

- Det var när jag träffade min guru, svarar han förbehållslöst. Men, infogar han, lycka och sorg, båda beror på vad människan tror på. När vi sitter tillsammans med människor som tror, i ett sådant sällskap, vem kan där tala om sorg?

Det är inte heller sorg den åldrade gurun utstrålar när han betonar den i sikhismen så väsentliga andliga gemenskapen, där människan ska utveckla sitt inre själv till befrielse. Men guruns egen gemenskap har tillsammans med hans dagordning förändrats i en globaliserad värld. Med anhängare världen över går största delen av SatGuru Jagjit Singh tid åt till resor som sträcker sig långt utanför Indiens gränser. Som regel tillbringar han en månad varje år i det enkla högsätet i Bhaini enbart för att meditera i stillhet, men största delen därutöver går åt till resor. Med ett fullbokat schema har tillgänglighet i form av mobiltelefon blivit ett nödvändigt ont även för en guru under sina mottagningar.

I sitt sällskap, förutom livvakter, har han alltid sina två assistenter **Harpal Singh** och **Rashnal Singh** som båda följt honom kontinuerligt i snart 10 år.

- Vi är kallade att tjäna vår guru, säger Harpal Singh. Från tid till tid finns det alltid en guru på jorden som ska vägleda människorna rätt. Gurun kan ses som en lärare i gudomlig kontakt och därför rådfrågar vi alltid honom om allt. Vad han säger, följer vi.

Förutom att sköta om SatGuru Jagjit Singh och ordna alla praktiska bestyr så har Harpal och Rashnal som främsta uppgift att dokumentera varje dag av guruns liv. Med modern kamerautrustning för både stillbilds- och videofotografering förevisar de mottagningar och resor jorden runt, samtidigt som sektens anhängare håller på att etablera sig på Internet. Modern teknik och andliga sanningar är inte två oförenliga ting i den moderna guruns värld, utan tvärtom en utmärkt kombination.

Namdhari-sekten kan knappast betraktas som missionerande och den förespråkar inte konvertering. På punjabiskt vis följer SatGuruns utsagor den så bekanta retoriken av andliga mästare i Indien:

- Gud är en, men har olika färger. Det finns många olika vägar till Punjab, håll dig till och tro på din väg till fullo, för vi har alla samma mål att nå, säger han och samtidigt tackar han för att någon ville tala om Gud.

Men även en guru har sina dagar i jordelivet räknade och vem som ska bli hans efterföljare är ovisst. Endast SatGurun har svaret, men en sak är säker - gurun kommer att stå människor till handa även i framtiden. Innan vi skiljs åt och Varanasis myller tar över ges en demonstration av guruns andliga handledning. Med en sjungande ordlek slungar han ut och lockar tillbaka fraser, medan lärjungarna försöker följa och assistenterna dokumentera hans lek. Det är kanske så den gudomliga vägvisarens jordeliv är - en sjungande lek.

Kristina Myrvold

Monsun 1

Martin Tondel

Möte med Indiens premiärminister

Att bli mottagna på högsta nivå i Indien var en stor framgång för den internationella delegationen från Läkare mot Kärnvapen, IPPNW. Mötet den 23 februari med Indiens premiärminister **Atal Behari Vajpayee** skedde i ett särskilt mottagningsrum i parlamentets underhus, Lok Sabha. Delegationen presenterade en idé att samla de officiella kärnvapennationerna i Asien till en nedrustningskonferens inom FN, eller om nödvändigt utanför FN:s ram. Konferensen skulle syfta till att ta fram en tidsbunden skrotning av kärnvapnen i Indien, Kina, Pakistan och Ryssland. Till mötet skulle förslagsvis även oberoende experter och olika intresseorganisationer kunna inkallas. Indien skulle genom ett initiativ till en sådan konferens kunna återta den viktiga roll landet tidigare haft när det gällt förtroendeskapande åtgärder i regionen. Dessutom skulle Indien kunna återupprätta det moraliska anseende landet förlorade efter genomförande av kärnvapentesten i maj 1998.

Mötet fortsatte med att delegationen framförde att Indien bör underteckna och ratificera provstoppsavtalet trots sina brister. Delegationen förstod Indiens synpunkter att ett undertecknande bör åtföljas av en plan för avveckling av alla kärnvapen, men att det får aldrig bli en förevändning för att låta bli att underteckna avtalet.

Det finns ett behov av att andra kärnvapenländer nu tar initiativ till en skrotning av kärnvapnen så länge USA officiellt motsätter sig en sådan nedrustning. I Indiens fall skulle det öka den regionala säkerheten, men också sätta press på USA som internationellt skulle framstå som den store busen. Delegationen påpekade också de allvarliga medicinska konsekvenser som kan bli följden av ett kärnvapenkrig eller ett oavsiktligt användande av kärnvapen.

Världshälsoorganisationen har upprepade gånger förklarat kärnvapen som det enskilt största akuta hotet mot mänsklighetens hälsa. Världens sammanlagda kärnvapenarsenal är cirka 36 000 kärnvapen varav 5 000 är i högsta beredskap (hair-trigger alert). Det är vapen som omedelbart måste tas ur beredskapsläge.

Delegationen förklarade sedan att IPPNW avser att försätta sina besök till de olika kärnvapenhuvudstäderna, inklusive Moskva och Beijing. Syftet är att möta beslutsfattare i de olika länderna för att uppnå avskaffande av samtliga kärnvapen i världen.

Delegationen återkom till att det är nödvändigt att åstadkomma en öppning i de internationella nedrustningsförhandlingarna och att ryska ambassaden i New Delhi ställt sig positiva till att Indien nu intar en ledande roll för avskaffandet av kärnvapen i Asien. Premiärministern uttryckte dock sin tveksamhet till huruvida Ryssland även från regeringshåll har den inställningen. Han hänvisade också till att diskussioner redan sker inom de icke-allierade länderna där Indien spelar en framträdande roll.

Martin Tondel

Monsun 1

Martin Tondel

Så skulle en atombomb slå mot Sydasiens storstäder

En kärnvapenexplosion av Hiroshimas storlek (15 000 ton trotyl eller 15 kiloton) över Mumbai skulle döda mellan 150 000 och 800 000 människor inom några veckor till följd av tryckvågen, samt till följd av bränn- och strålskador. Dagens kärnvapen har laddningar på 150 kiloton vilket skulle leda till motsvarande 2 till 6 miljoner döda vid en explosion över Mumbai.

Resultatet skulle bli likartat över tätbefolkade områden som Lahore i Pakistan. Därtill kommer radioaktivt nedfall på ett stort område runt detonationsplatsen och ett ökat antal cancerfall de närmsta decennierna. En kärnvapenexplosion skulle dessutom förstöra samhällets infrastruktur inklusive transporter och sjukhus och därmed skulle människor inte kunna få medicinsk vård. Bristen på sjukvård skulle bli än mer akut.

Olika räckvidd på missiler

Enligt bedömare har Indien idag ett tiotal kärnladdningar på mellan 5 och 200 kiloton, medan Pakistan uppskattas ha tillverkat mellan 15 och 30 laddningar på 15 kiloton. Båda länderna har flygplan som kan användas för att släppa bomberna, men utvecklar också missilsystem som vapenbärare. Det finns en viktig geografisk skillnad där Indien med missiler med relativt kort räckvidd stationerade i västra Indien kan nå i stort sett hela Pakistan medan Pakistan behöver missiler med längre räckvidd för att nå stora delar av Indien. Indien verkar även utveckla sina missiler som försvar mot Kina.

För närvarande verkar Indien ha tekniskt mer utvecklade missilsystem än Pakistan, ett 30-tal operativa Prithvi-missiler med en räckvidd på 150 km och en pågående serietillverkning av Agni med en räckvidd på 1500 km. Indien förväntas också ha en ubåtsburen ballistisk missil klar omkring år 2005. Pakistan har inte kommit lika långt och har kanske bara några få operativa missiler med kort räckvidd på upp till 300 km och har stora tekniska svårigheter att få fungerande missiler med längre räckvidd.

Kapplöpningen har lett till att Indien utvecklar missiler som förutom att utgöra försvar mot anfallande flygplan skulle kunna ingå i ett antimissilförsvar. Indien har i motsats till Pakistan också ett program för rymdraketer, där man gjort flera uppskjutningar, och som skulle kunna användas för utveckling av interkontinentala ballistiska missiler. Det kan emellertid ta 5-10 år innan länderna byggt upp en militär organisation för sina kärnvapen. Länderna saknar utvecklat ledningssystem för kärnvapen, militärdoktrin för användandet, organisation och utbildning för att kunna använda sina kärnvapen.

Osannolik utveckling

Det är osannolikt att någondera parten skulle öppna ett krig med kärnvapeninsatser. Indien har ett övertag när det gäller konventionella vapen varför landet klarar ett utdraget krig utan kärnvapen. Pakistan har ett mindre strategiskt djup med ett större antal viktiga städer nära den indiska gränsen och skulle kunna känna sig tvingade till kärnvapenanvändning för att inte utplånas. Pakistans motiv för att skaffa kärnvapen tros därför i första hand vara för att avskräcka Indien från ett konventionellt krig, medan Indien gjort det som del i sina stormaktsambitioner.

Monsun 1

Tadeusz Rawa

My name is Bond - James Bond

Lake palace, mitt i sjön Pichola, är en orientalisk dröm
FOTO: TADEUSZ RAWA

- Är det något mera, frågar den sariklädda och minst sagt mycket vackra hotellvärdinnan.
 - Kanske senare, svarar 007, alias **Roger Moore**, med en glimt i ögat.
- En omöjlig replik i vårt feministiska tidevarv. Men då, på 80-talet, när man spelade in filmen "Octopussy", gick det fortfarande bra.
- Det finns två sätt att se filmen på. Det ena är att hyra den på video och sätta sig bekvämt i fåtöljen hemma framför TV:n. Det andra är att göra det på en valfri krog i den indiska staden Udaipur, där filmen en gång spelades in. Fördelen med det andra sättet är att man även kan göra det på en terrass högst upp på en hotellbyggnad, i behagliga 25 grader mitt i november. Om man impregnerar alla bara hudytor med antimyggolja, vill säga.
- Varje kväll kring klockan sju, i varje bar och restaurang med självaktning här i Udaipur, sätter man på "Octopussy"-videon, som man kan se parallellt med inmundigandet av en passande Alu gobi eller

Masala dosa. Det går bra med öl också, men ibland man måste räkna med att få det serverat i en flaska omsorgsfullt inslagen i servetter och dricka det ur en tekopp.

Det råder nämligen ett generellt alkoholförbud i delstaten Rajasthan. Bara några få restauranger, oftast på de dyrare hotellen, har utskänkingslicens. Andra serverar öl mer eller mindre inofficiellt, medan myndigheterna klädsamt blundar.

Sagostad med Yattenpalats

Udaipur är det närmaste man kan komma en sagostad i Indien. Huvudpunkten är förstås Lake Palace - Yattenpalatset - mitt i sjön Pichola. Palatset täcker hela den 1,5 hektar stora ön Jagniwas Island och ser ut att flyta på vattnet. Det byggdes 1754 av **Maharaja Jagat Singh**. Tidigare ett kungligt sommarpalats, i dag ett lyxhotell framför andra, med små lummiga gårdar, springbrunnar och en swimmingpool i skuggan av mangoträd.

Det är här i palatsrestaurangen som James Bond spelade ett parti med märkta tärningar med **Agha Khan**.

Det finns två sätt att besöka palatset på. Ett är att betala 2 000 kronor per natt i ett av de billigaste rummen, eller varför inte slå på stort och ta en svit för över 5 000 pix natten.

Det andra sättet är att försöka boka bord till kvällsbuffén å blygsamma 150 svenska kronor. Problemet är att det endast går när hotellet inte är fullbelagt vilket det ofta är. Det sistnämnda ödet drabbar mig när jag försöker boka bord den enda kväll jag kan göra det. Tyvärr är det fullt i kväll, får jag veta. Nåväl, jag får hålla till godo med Mayur Café där man för en svensk tia kan få vad jag kallar "a decent dosa". Det är nämligen så att dosa är en sydindisk rätt, och tyvärr är det inte ofta man får bra sydindisk mat (som jag älskar) i norra Indien. Kryddor kan de inte lika bra här som i söder. Men på Mayur Café kan man komma så nära idealet som möjligt, åtminstone med nordindiska mått mätt..

Divya kommer från Chennai och måste prata ett främmande språk - hindi - när hon reser i norra delen av Indien.

FOTO: TADEUSZ RAWA

Mötet med Divya

- Maybe you should try with your hand.

Min bordsgranne är en söt, kanske 20-årig tjej, som visar sig komma från Madras i söder och rimligtvis borde kunna det där med dosa. Inte har jag något emot att äta dosa (en tunn, krispig pannkaka gjord på rismjöl till vilken flera pikanta såser serveras) med handen - problemet är att jag inte fullt litar på mina händers hygieniska status. Hur spännande det här landet än är, så är det inte alltid så rent. Så jag fortsätter att fumla med sked och gaffel.

Divya heter tjejen. Hennes engelska är oantastlig och avancerad. Hon är en typiskt exempel på den indiska, välutbildade, i mycket grad kosmopolitiska medelklassen som ofta är mer europeisk än många européer själva. Och det trots att det är för första gången som hon lämnar sin delstat Tamil Nadu och reser i sitt eget vidsträckta land.

Hon har utbildning i marknadsföring och behärskar flera språk fast inte fullständigt. Tamil, som är hennes modersmål, kan hon tala men inte skriva och läsa. Hon kan även tala grannlandet Keralas språk malayalam.

Hindi, som fram tills ganska nys var nästan lika främmande i södra Indien som exempelvis i Sverige, läste hon i flera år i skolan. Hon kan alltså tala hyfsad hindi, läsa med en viss svårighet men inte skriva. Det enda språk hon kan både tala, läsa och skriva är engelska, som hon fick hela sin utbildning på.

- Kan människor här höra att din hindi är ett inlärt språk, undrar jag.

- Javisst. Så fort jag öppnar munnen.

Faktum är att till och med jag kan höra att hindi inte är hennes modersmål.

Färd i solnedgången

Vi åker autoriksha till Monsoon Palace högt uppe på ett berg som tronar över Udaipur. Palatset är inget vidare, med rajasthanska mått mätt, alltså. Men solnedgången! En hugad skara av tyskar, holländare, fransmän, amerikaner och några indier betraktar andäktigt solen majestätiskt sänka sig bakom de disiga bergstopparna, och andas ut ett samfällt "åh!" när den översta kanten av solskivan försvunnit. Det uteblivna besöket i Lake Palace tycker jag att jag får ett bra kompensation för i mitt eget "haveli" som rymmer hotellet Jagat Niwas Palace Hotel.

En gång i tiden, då det inte fanns någon stängd pakistansk-indisk gräns som skar av den naturliga öst-västliga handelsrutten, såsom den gör nu, blev många köpmän här ofantligt rika. För pengarna byggde de stora, vackra hus inne i staden, nästan små palats, kallade "haveli".

Rummet jag bor i är 350 år gammal, med bländande vita väggar, stuckatur och en fantastisk utsikt över sjön och Vattenpalatset. Och det för en svensk hundralapp natten. Måltiderna i restaurangen, med liknande utsikt, blir till både en kulinarisk och en själslig upplevelse.

Rajasthan i valtider

Det är valtider i Rajasthan. Här och i tre andra delstater ska folk välja de lokala parlamenten. Vilket anses vara en viktig mätning av det politiska läget i hela landet. Politiska demonstrationer tågar genom de smala gränderna. Det lustiga är att jag snabbt lär mig att felritt skilja mellan de två stora opponenterna - kongresspartiet och högerpartiet BJP, som för närvarande regerar både här i Rajasthan och i hela landet.

Kongressens processioner är lite stilla och sansade, medan BJP:s är högljudda och aggressiva. En dag spränger man kraftiga smällare utanför Mayur Café, på det lilla torget nedanför Jagadish Tempel.

Folkmassan backar för att komma undan men en bil fattar eld. En folkskara samlas genast kring den brinnande bilen. Kyparna på caféet springer som galna med vatten för att släcka.

Lite senare åker en oändlig rad autorikshor långsamt genom den smala huvudgränden.

Tvåtaktsmotorerna spyr ut svarta moln. Jag får en känsla av att syret har tagit slut i gränden.

Folk säger att det är kommunister som demonstrerar. Nåja, de har ingen chans i delstatsvalet. Det är kongresspartiet som är dagens heta tips.

Ja, det är ett sant nöje att vara i Indien i valtider.

Tadeusz Rawa

Monsoon 1

Save the Three Million Dhaka Slum Dwellers from Ruthless Eviction

Date : 19.08.1999

In the last couple of weeks, a wave of state violence swept over the Dhaka slums following a government decision to demolish all slums in the city. In the process, a good number of slums have already been razed to the ground, rendering nearly 50,000 poor men, women and children homeless and exposing them to the inclement weather in the monsoons. The police, armed hoodlums and bulldozers were wantonly used in this inhuman act of violence on the slum dwellers - the most vulnerable section of the urban population - and in the demolition of their fundamental and human rights (please see the web pages at http://www.BanglaRadio.com/slum_evic).

Two and a half years ago, on 18 February 1997, the Prime Minister of the Government of Bangladesh pledged that no slum would be demolished without making proper rehabilitation arrangements for the victims. Unfortunately, the government has now turned its back on that commitment and virtually declared a war against the slum dwellers. The rationale being given for this reversal in policy is that the city slums have become a safe haven for terrorists and anti-social elements involved in various crimes including the illegal trade of narcotics and weapons.

Although elimination of crime and terrorism has been cited as the plea for the government crackdown on slums, it is common knowledge that the ordinary slum dwellers are not implicated in criminal activities and terrorism and actually they are being held hostage by the real terrorists and criminals.

The blanket charge hurled at them amounts to a humiliation of the poor citizens and offers an opportunity to the real terrorists and criminals as well as their godfathers to hide their true colours and escape the law. Not a single criminal or terrorist has been arrested from the slums so far demolished. This raises serious doubt about the professed aim of the operation and shows it up as a hoax.

Evicting the innocent slum dwellers without taking any effective measure against the real culprits is completely unjust, illogical and unethical. Moreover, the attempt to indiscriminately brand the slum dwellers as terrorists and criminals means a denial of the productive role they are playing in all industries including garment factories and in the transport, construction as well as domestic and city service sectors. It is apprehended that the dislodgment of the workers mostly dwelling in slums will have a telling effect on the overall economy of the country.

Though it has been stated by the government that the evicted slum dwellers would duly return to their villages, this expectation is utterly ill-founded as these people took shelter in the city slums after losing all their assets and access to livelihoods in their ancestral villages. The exploitation and oppression of money-lenders and natural calamities made them destitute, uprooted them from their familiar environment and hurled them into a whirlwind of insecurities in the city. A number of studies show that the majority of urban slum dwellers in Bangladesh are victims of river erosion. Rivers in Bangladesh are extremely treacherous - they frequently shift courses and devour hundreds of villages in the process, reducing a huge

number of people to utter destitution overnight. The river erosion victims and those who lost their paternal land and houses due to oppression or poverty and were forced to seek refuge in the urban slums are internally displaced people who cannot obviously hope to find alternative shelter and employment when pushed back to the rural areas.

It has also been indicated by some quarters in the government that slum dwellers would be rehabilitated after eviction. One can easily understand that with no roofs over their heads in the ongoing rains and with no immediate means of livelihood, the evicted people will be compelled to disperse for unknown destinations, leaving no room to identify them for the purpose of rehabilitation. It is only when proper arrangements for their rehabilitation are made that slum dwellers can vacate their present abodes without suffering any loss and damage.

Although the government has recently taken some initiatives for rehabilitation, these are very insufficient for the huge slum population now threatened with eviction and, what is more, the implementation of the envisioned rehabilitation schemes is yet to begin.

The government has also indicated that initiatives for the rehabilitation of slum dwellers will be financed in future through commercial banks. While some of these initiatives are at an embryonic stage, some are still in the realm of imagination and these should be allowed to fully mature before making any move to clear slums.

A vital point which deserves mention in this context is that these exercises will only remain skin-deep so long as the root causes of poverty are not seriously addressed. The existing urban housing policy can not actually go far in meeting the housing needs of the slum dwellers due to its inherent elite bias. Experience shows that urban housing policies have always been oriented towards the rich and the influential.

This becomes clear when one looks into the actual reasons for the recent slum demolition which seems to have been prompted by the elite interest in urban land. As already evident from circumstances, the land mafia in Dhaka are casting a covetous eye on the state-owned land, which, they hope, would be up for grabs once the slum dwellers are ousted. A recent government decision, communicated through the Land Ministry circular No. Bhum/Sha-8/Khajob/70/98/617/70/, dated 11.12.1998, to sell out the state-owned land in urban areas to the well-off section of the population, confirms this speculation. It also deserves mention that arrangements are meanwhile under way to sell the land vacated in the slums already demolished. Many slum dwellers have been squatting on government land for as long a period as 20-30 years and have a natural claim to such land when it comes up for sale. Unfortunately, the vacated slum land is being sold to others in utter disregard for the rights of slum dwellers and squatters.

The Bangladesh Constitution and many international Conventions uphold people's rights to livelihood and shelter as fundamental human rights and all government policies and programmes should therefore promote these rights. Even when it is beyond a government's capacity to promote the poor citizens' rights, they should not be trampled in such a violent manner as puts people's existence at stake. In their desperate struggle for survival and security, the Dhaka slum dwellers made much headway with micro-credits and other supports from NGOs without receiving any succour from the government. The NGOs have already invested nearly Tk 2 billion in generating employment and building health, education and other social support networks for the urban poor. It is therefore a logical expectation that while the government fell short of fulfilling their constitutional obligations to provide food and shelter to the slum dwellers, they should desist from destroying the networks which the slum dwellers themselves have raised with the help of NGOs. The government should respect the slum dwellers' right to life which includes their right to live with dignity.

NGOs, civil society organizations and human rights organizations in Bangladesh are making all-out efforts to defend the slum dwellers' fundamental human rights. On behalf of them the Association of Development Agencies in Bangladesh (ADAB), the Coalition for the Urban Poor (CUP) and the Grassroots People's Organizations have appealed to the Prime Minister through newspapers to immediately stop slum demolition (please see the e-mail attachment).

A writ petition has already been filed to the Dhaka High Court with the result that the Court has issued a temporary stay order on slum demolition. The Court is now in the process of hearing the petition and on completion of hearing the verdict will be given in due time. The legal battle is in progress side by side with a protest movement spearheaded by the slum dwellers and an awareness campaign gaining momentum in civil society. On 14 August, 1999 the residents of the Agargaon slum in Dhaka, with support from NGOs and civil society organizations, resisted in an organized and peaceful manner a police move to raze the slum. They formed a human chain and staged a sit-in till the police dispersed. On this occasion seven people were arrested by the police.

The permanent solution to the problem of urban slums lies in concerted efforts to effectively reduce rural and urban poverty by generating adequate employment opportunity for the poor. Nobody wants to live in a slum unless compelled by the situation and nobody expects slums with their filthy environment to proliferate in a developed, modern city. Everybody wants Dhaka city to be free of slums. This is what even the slum dwellers themselves dream of. But such a dream can come true only when both rural and urban poverty is effectively reduced and the urban poor are properly rehabilitated. Demolishing slums in Dhaka should be immediately stopped and the slum dwellers should be rehabilitated under a comprehensive long-term plan to be carried out in phases. The following points merit consideration in this connection:

(SIGMA) Slums may be cleared only from the perspective of poverty reduction, not on the plea of containing terrorism.

(SIGMA) No slum should be demolished before the completion of arrangements for rehabilitating its residents. The residents of a particular slum may be removed only to the extent that rehabilitation arrangements are complete. Rehabilitation arrangements should include a complete package of education, health, employment and income generation. A judicial committee may be formed to certify the completion of rehabilitation measures when the clearing of a particular slum comes into question.

(SIGMA) A National Task Force may be constituted with representatives of concerned NGOs, research organizations as well as human rights organizations and slum dwellers themselves to assist the government in the formulation and implementation of slum rehabilitation schemes. The Task Force will be also responsible for the registration of slum dwellers as the first step towards rehabilitation.

(SIGMA) Since slum dwellers are the life-blood of the urban economy, arrangements should be made to rehabilitate them mostly within the city. The plots of land on which slums have grown up should be leased out to the urban poor on a long-term basis and at a reasonable price. Ownership of the urban poor over land may be supported with adequate credits provided to them in the method which is known as 'in-situ development' all over the world.

(SIGMA) On the model of the Bhasantek project, which is expected to commence in the next few months, more housing projects may be undertaken

for the urban poor. Sixteen thousand flats will be constructed under this project. Slum dwellers will be allowed to purchase these flats on payment of the price in easy instalments within 15 years. An area of 48 acres of land will be contributed by the government and all other expenses for the purpose will be borne by NGOs.

(SIGMA) State-owned land within a 20 mile radius of the city may be leased out to those slum dwellers who intend to live in the vicinity of Dhaka. They may be also provided with loans for house building and income generation. NGOs may be assigned the responsibility of implementing such projects.

(SIGMA) Slum dwellers willing to return to villages may be resettled in 'cluster villages' and 'model villages' set up with an adequate provision for employment and income generation. But slum dwellers should be removed from their present abodes only when such arrangements are complete.

(SIGMA) Since the urban slum dwellers are mainly people who are dislocated and destituted by river erosion, the out-migration of these people can be largely prevented if they are resettled in state-owned land in the rural areas. A housing fund has already been established for the purpose but this fund should be increased to an amount of Tk. 100 million to be provided as loans by the government.

The Dhaka slum dwellers will be imbued with new hopes and inspiration if the international community comes forward to express its solidarity with their desperate struggle for survival and upholding human rights. On behalf of NGOs, civil society organizations, grassroots people's organizations, human rights organizations and women's organizations in Bangladesh, the Association of Development Agencies in Bangladesh (ADAB), the Coalition for the Urban Poor (CUP) and the Grassroots People's Organizations appeal to the international development partners, UN bodies and individuals/groups/organizations concerned with human rights, women's rights, social justice, environmental issues and reduction of poverty, to extend their solidarity to three million slum dwellers of Dhaka, and to use their good office to urge the Government of Bangladesh, specifically the Prime Minister and the Home Minister to stop the demolition of slums before taking concrete measures for the rehabilitation of slum dwellers. The following concerns may be immediately raised with the Government of Bangladesh:

- (i) The slum issue should be viewed in the light of the Bangladesh Constitution and the UN Charter of Human Rights and the fundamental human rights of the slum dwellers should be duly protected.
- (ii) The slum dwellers should not be indiscriminately branded as terrorists and the oppression and eviction of them on the plea of containing terrorism should be immediately stopped. Instead, concrete measures for their rehabilitation should be taken in phases.

E-mail address of the Prime Minister of the Government of Bangladesh:
pspmo@bangla.net and/or PMOBD@citechco.net

Fax address of the Home Minister of the Government of Bangladesh:
880-2-869667

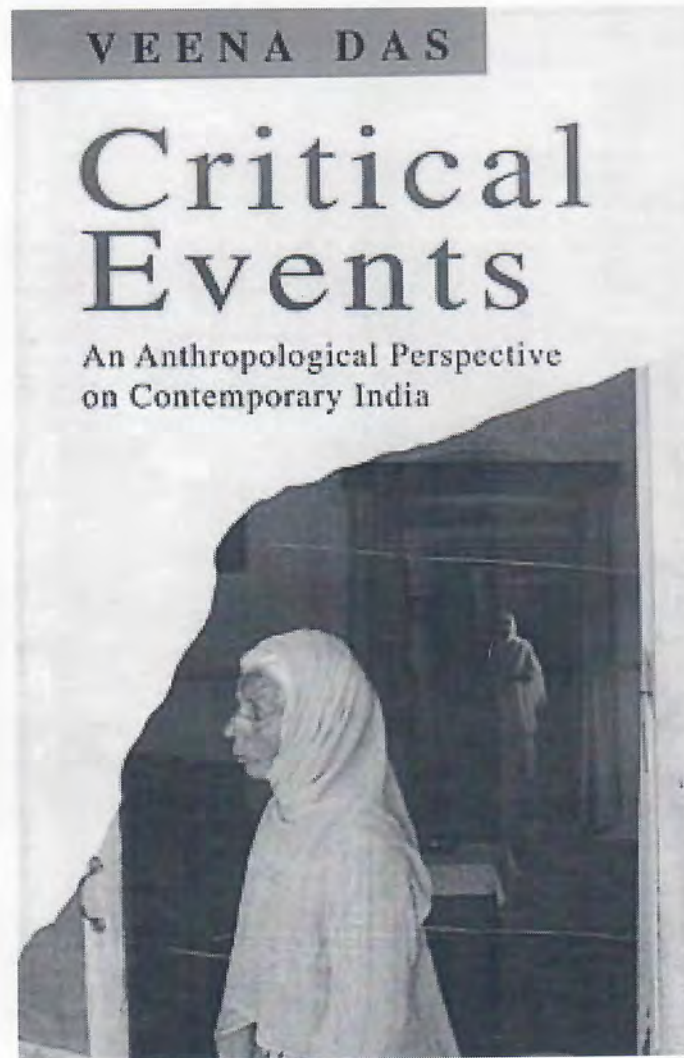
Qazi Faruque Ahmed
Md. Shahabuddin
Abdul Khalek Howlader

Monsun 1

Charles Câmara

Det moderna Indien i kvinnoperspektiv**Veena Das: "Critical Events:
An Anthropological Perspective on Contemporary India"**

Oxford University Press

Veena Das nya bok "Critical Events: An Anthropological Perspective on Contemporary India" undersöker kritiska händelser i det moderna Indiens historia ur ett kvinnligt perspektiv av smärta och lidande.

Indiskan **Veena Das** är inte bara en framstående antropolog utan också en av Indiens främsta intellektuella. Tillsammans med personer som **Ashis Nandy** och **Sudir Kakar** tillhör hon den grupp som kommer med de mest intressanta samhällskommentarerna om dagens Indien.

I sin senaste bok "Critical Events: An Anthropological Perspective on Contemporary India" sammanför hon sina gedigna antropologiska kunskaper med samhällskommentatorns inblickar i Indien och ger oss en fascinerande bild av landet. Det gör hon genom att undersöka några kritiska händelser som ägt rum i Indien under det senaste halvsekle, vilka lämnat tydliga spår både i enskilda människors liv och i det indiska samhället i sin helhet. De händelser hon fokuserar på är delningen mellan

samhället i sin helhet. De händelser hon fokuserar på är delningen mellan Indien och Pakistan, sati (änkebränning), minoriteters rättigheter, den militanta aktivismen hos sikherna, Bhopal-katastrofen och om lidande som fenomen.

Dessa händelser är noggrant utvalda av Das för att berätta något väsentligt om Indien. Hon använder begreppet "händelse" som ett metodisk angreppsätt, som ett förstoringsglas. Hon sätter förstoringsglasen på en händelse och flyttar det bakåt och framåt.

Händelsen i sig är inte i fokus utan det är de bakomliggande orsakerna till händelserna och konsekvenserna av dem som granskas.

Hur kunde händelsen äga rum och vad blev dess följder? frågar hon sig och besvarar frågan genom att vrida och vända på materialet. Ett är säkert: vi får inga enkla förklaringar av orsak och verkan. Tvärtom, visar hon hur komplex varje process är som till slut leder till att händelsen äger rum och påverkar enskilda, grupper och nationen.

Hennes källmaterial är anmärkningsvärt. Till skillnad från den traditionella antropologiska metoden att samla data genom deltagande observation, d v s genom att antropologen lever med de människor som studeras, använder Das material som för det mesta samlats in av andra. Hennes källor är arkivmaterial, domstolsprotokoll, statliga rapporter, massmediarapporter, dagböcker men också egna intervjuer med inblandade aktörer. Med stor skicklighet ställer hon samman materialet och presenterar det som en berättelse i varje kapitel.

Två teman återkommer genomgående i boken. Det ena är relationer mellan individ, grupp och stat, och det andra är "lidande". De exemplifieras genom att Das fokuserar sig särskilt på kvinnor. Det är kvinnor som kidnappas, bränns på bål och utnyttjas av den egna gruppen och staten för "högre" mål.

I detta utnyttjande lider kvinnan, oftast tyst, och nekas dessutom av exploatörerna att uttrycka sitt lidande. Das tar varje tillfälle att ge röst åt dessa kvinnor. Det är förtvivlade röster vi hör.

I de första två teoretiska kapitlen behandlas begreppet bl a debatten mellan den franske antropologen **L Dumont** och hans indiska kollega **A K Saran**. Avsikten är att diskutera hur Indien beskrivits och hur denna heterogena nation kan förstås i fortsättningen.

I kapitel tre analyseras hur begrepp som "renhet" och "heder" får nytt innehåll i det indiska nationsbyggandet. Detta gör Das genom att fokusera på de kvinnor som bortrövades och utsattes för sexuellt våld under upplöpan vid Indiens delning 1947. De två välkända fallen med änkebränningen av **Roop Kanwar** och den frånskilda muslimska kvinnan **Shah Bano** utgör ramen för en diskussion i kapitel fyra om vad som menas med "kulturella rättigheter" i Indien under det senaste decenniet. Das försöker gå bortom lagstiftningen och dess tillämpande och istället se närmare på hur grupper i samhället definierar rättigheterna och ständigt ger dem nya innebörder genom att tänja på de lagar som reglerar dem.

Vad som intresserar Das är frågan om hur långt en grupp kan tänja sina rättigheter även om det sker på den egna medlemmarnas bekostnad och vad staten är villig att acceptera. I de två kvinnornas fall, liksom i tusentals andra, vet vi att tänjandet fått katastrofala konsekvenser. I kapitel fem visar Das hur militans bland sikherna i Punjab konstruerats genom att olika fraktioner inom sikhgruppen manipulerat med den egna och andra grupperns historia. Att skapa bilder av den "andre" blir ett medel för att stärka den egna identiteten och i denna process skapas utrymme för militans.

Kapitel sex är en analys av den debatt som uppkom efter katastrofen i Bhopal 1985, då Union Carbides fabrik läckte ut giftig gas. Das visar att bl a politiker, jurister, läkare, forskare och andra som gjorde anspråk på "hjälpa" de utsatta genom att föra deras talan, i själva verket fråntog dem möjligheten att själva uttrycka sin smärta och erfarenheter av katastrofen.

Slutkapitlet, med en epilog, är en slags sammanfattande reflektion av de föregående kapitlen, med fokus på smärta och lidande som tema. Das reflektion är inte teologisk utan social, det rör sig om ett rättviseproblem.

Kan den utsatta finna någon mening i sitt lidande, när hon inte ens får ha sin smärta i fred? Das tror att i slutändan finner individen världen inte bara orättvis utan också kaotisk.

Vad kan vi lära oss om dagens Indien genom att läsa Das bok? Hon ger oss inte några nya data, det mesta är publicerat sedan tidigare. Bokens styrka ligger istället i att perspektivet på de händelser som hon tar upp, händelser som andra skrivit hyllmetrar om, nyanserar och berikar vår förståelse av Indiens moderna historia. Det gör inte saken sämre att Das har ett språk och stil som gör läsandet till en njutning.

Syed Talat Hussain

The Sub-continent's Nuclear Season has passed

The Sub-continent's summer season should be re-named nuclear season. While last May the region was clouded by mini mushrooms of ten nuclear explosions by India and Pakistan, this time round a month early though there has been a virtual missile rain. India first tested Agni-II, an improved and more accurate version of medium range nuclear capable Agni-I which was responded to by Pakistan which launched its Ghauri-II and Shaheen-I, both nuclear capable, medium and short-range missiles. India also tested another missile Tirshol which showed its accuracy when it hit a pre-set target in the air.

Obviously a missile mind-set has set in both countries. Pakistan says that it has concluded "only for the time being" its missile experiments, while India has always kept its missile option open. This means that in the future there can be more missile tests. The most complicated part of the present India-Pakistan missile development is that it locks them into a missile race. This issue happens to be the topmost concern of the world, particularly for the Americans, in the sub-continent. Even more important it is for the people of the sub-continent whose majority lives truly backward lives. The issue's immediacy and urgency revolves around the fact that it is a harbinger of war in the future.

India wants to build a formidable war machine as part of its larger effort to get recognised as a major power and Pakistan, its smaller neighbour does not want to be placed in a position where it is totally overwhelmed by India's power. While India sees its missiles as an important detail of the comprehensive policy script of a great power status, Pakistan sees them as critical weapons of survival, of defence and offense. For Pakistan missiles are the short-cut to meeting the growing might of the Indian war power.

Seen in this context it appears predictable that on the missiles front both India and Pakistan will be caught in a sort of a race, with India determining the pace and rhythm of it. The second factor which will see disturbing trends of growth and race on the missile front is that both India and Pakistan are not bound by any international treaty not to build weapons. The most important international document on missiles happens to be the Missile Technology Control Regime, which does not quite apply to India and Pakistan. India does not get affected by it because MTCR only deals with missile technology which relates to export of missile technology. India has always maintained that its missile programme is indigenous and therefore outside the purview of the MTCR. Pakistan has been in the past affected by the MTCR because of its alleged links with China and North Korea, two countries which the West says have been supplying it missile technology. But now Pakistan has got enough missile technology and know-how and tested missile designs and it does not have to worry about getting hurt by MTCR. It can also now rely on this technology which is indigenous and further develop it. Realising the importance of this fact, Pakistani authorities clearly told Strobe Talbott, US Deputy Secretary of State, during his latest visit to the sub-continent that they would not halt their missile programme and will reserve the right "to change, modify, enhance, and diversify" their missile-capability.

A pointer towards the future direction of missile development in India and Pakistan has come in the shape of credible reports that both are working to improve the quality and quantity of their missile stockpiles. Some details of this work are already available and these point to the third future trend, which is sophistication of missile technology in the hands of India and Pakistan. The latest proof of this fact has come in the shape of Agni II which has two characteristics: one it has an enhanced range of 2500 kms and secondly it is solid fuel which means it is more powerful and quicker to be put in a state of readiness. Pakistan's Saheen 1 which has a range of 750 kms and is also solid fuel. It is a ready-for-launch sort

of a missile. Ghauri-II though is liquid fuel has a greater range, 2300 kms, and can carry, 1000 payload. Connected with these issues is the fourth trend which is that given the likely escalation in the missile race, and given the US anxiety over the issue, there will be greater pressure on India and Pakistan from Washington on the score which might mean more complications in their bilateral relations. The US has already imposed trade sanctions against both countries for their missile misdemeanour.

A further cause to worry is that reports in Pakistani newspapers suggest that India is planning to test more nuclear devices. These reports are based on apprehensions that India is going to use its signing of the CTBT as means to deal with the furore which would be a natural reaction to its decision to explode further devices. There are no factual basis to these reports, but then in these matters perception is more important than facts. If the perception deepens in Pakistan that India is planning to further improve its nuclear capability, the government of Nawaz Sharif may find itself in a difficult position on how to respond to it. In testing its missiles in response to India's it has already created a tit-for-tat policy parameter for itself. How will it break this reaction mould if India were to test a Hydrogeon Bomb? A perplexing question not only for Pakistanis, but also for the people of South Asia who deserve a future more secure than one promised by missiles and nuclear bombs.

Syed Talat Hussain

[Tillbaka till Monsun 1 \(artikelregister\)](#)